

Відомості про автора

Макеєва Олена Анатоліївна – аспірант кафедри педагогіки, факультет психології, Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Контактна інформація: (044) 521-35-13, pedagogika@ukr.net

Макеєва Елена Анатольевна – аспирант кафедры педагогики, факультет психологии, Киевского национального университета имени Тараса Шевченко.

Контактная информация: (044) 521-35-13, pedagogika@ukr.net

Makeyeva Olena – Ukraine, Kyiv; PhD student (Pedagogical Sciences) of Pedagogy Department of Faculty of Psychology at Taras Shevchenko National University of Kyiv.

Contact information: (044) 521-35-13, pedagogika@ukr.net

УДК 378

А. Марушкевич, д-р пед. наук, проф.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ

ЗНАЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ ФАХІВЦІВ

У статті розкривається значення якості вищої освіти для професійного становлення висококваліфікованих фахівців, які у подальшому забезпечуватимуть функціонування наукової, освітньої, культурної, мистецької та інших сфер життєдіяльності українського суспільства. Аналізуються можливості вищої освіти та висвітлюються актуальні питання підвищення її якості. Акцентується увага на необхідності формування у студентів дослідницьких умінь, налагодженні ефективного взаємозв'язку між їх навчальною і науковою роботою, веденні новаторських способів педагогічних дій, застосуванні електронних навчально-методичних комплексів, подальшого вивченні досвіду інших держав у вирішенні освітніх проблем тощо.

Ключові слова: вища освіта, професійне становлення, висококваліфіковані фахівці.

Постановка проблеми. Кінець ХХ – поч. ХХІ століть характеризується як період кількісних і якісних перетворень у сфері вищої освіти, розвитку її національних систем в умовах творення єдиного освітнього простору і протікання найсуттєвіших змін у вирішенні освітніх проблем. Процеси, що відбуваються нині, відтворюють регіональну та місцеву специфіку, свідчать про зміну функцій вищої школи під впливом сучасних вимог до неї і характеризуються загальними для вищих навчальних закладів підходами з боку керівництва державних органів. На них суттєво впливає стан соціально-економічного та культурного життя в державі, її прагнення інтегруватись у Європейський простір, пізнати світовий досвід управління освітньою сферою, намагання втілити його в українську систему освіти шляхом її реформування.

Реформування вищої освіти України відтворилося, перш за все, на якості знань студентів та їх ставленні до навчання у вищих навчальних закладах, відобразилось на оцінці діяльності науково-педагогічних працівників представниками батьків, громадськості, контролюючих органів. У молоді з'явилося бажання отримувати потрібні знання та оволодівати необхідною інформацією із різних сфер науки, освіти, культури, виробництва, мистецтва тощо для забезпечення своєї майбутньої конкурентоспроможності на ринку праці. Юнаки та дівчата глибоко усвідомили, що освіта і наука є найголовнішою цінністю в системі пріоритетних цінностей держави та громадянського суспільства що лише вона у своєму якісному вимірі може сприяти майбутньому кар'єрному росту, набуттю відповідного статусу у суспільстві. Їм зрозуміло, що в умовах становлення ринкової економіки відбувається трансформація всіх напрямів соціального забезпечення життя населення, зростає необхідність у дослідженнях і належному науковому обґрунтуванні методів впливу на розвиток сучасного суспільства. Крім того, особливої значимості набуло сприяння держави у розвитку освіти через помітне зростання невідповідності між потребами підприємств, установ, різних структур тощо у збільшенні кількості висококваліфікованих фахівців.

Зважаючи на те, що в умовах сьогодення на ринку праці існує жорстка конкуренція, яка ставить досить

високу планку щодо критеріїв відбору працівників на вакантні місця, молодь потребує сприяння в оволодінні вміннями і навиками, які допоможуть їй самостійно коригувати підходи до вибору сфери застосування своїх професійних можливостей.

Стрімкі перетворення у житті всього суспільства в цілому та молоді зокрема вимагають постійних змін у системі вищої освіти, що спонукає керівництво вищих навчальних закладів до оптимізації процесу навчання і впровадження ефективних методів викладання різних дисциплін. У державі склалася не проста ситуація стосовно надання високої якості знань майбутнім фахівцям культурної, виробничої, високотехнологічної, мистецької та інших сфер, тому між ученими і різних сфер життєдіяльності суспільства точаться безперервні і відкриті діалоги щодо вирішення цих проблем.

Метою публікації є розкриття значення якості вищої освіти для професійного становлення висококваліфікованих фахівців, які у подальшому забезпечуватимуть функціонування наукової, освітньої, культурної, виробничої, мистецької та інших сфер життєдіяльності українського суспільства.

Завдання публікації: проаналізувати значення вищої освіти для забезпечення професійного становлення висококваліфікованих фахівців; висвітлити актуальні питання щодо підвищення її якості.

Виклад основних положень. Реалізація ідей учених щодо організації і забезпечення освітнього процесу у вищих навчальних закладах України, ефективність їх функціонування у напрямі поширення нових знань призведе до структурно-функціональних змін в економіці країни, її культурному житті. У цьому руслі важливе місце посідає вищий навчальний заклад, зокрема університет, як самостійна установа з чіткою структурною організацією, яка за допомогою наукових досліджень та навчальної діяльності студентів сприяє реалізації запитів суспільства на поповнення всіх сфер його життєдіяльності висококваліфікованими кадрами. Співтовариство його викладачів і студентів зосереджене на передачі і отриманні тієї суми знань, яка потрібна молоді для подальшої професійної реалізації. Оскільки у вищих навчальних закладах спостерігається спорідненість різних галузей знань для задоволення інтелектуальних

потреб юнаків і дівчат, дослідницька і викладацька діяльність у ньому мають бути незалежними від будь-якої політичної чи економічної ситуації. Вищий навчальний заклад встановлює співпрацю між цими галузями і розвиває їх, забезпечує, коригує.

Розвиток вищої освіти, зокрема університетської, "... сьогодні є одним з важливих державних пріоритетів, реалізація якого, поряд з іншими, вимагає наукового аналізу всього комплексу соціально-економічних, суспільно-політичних та культурних умов розвитку ... ", – наголошують сучасні вчені [7, с.7].

Цілком погоджуємось з тим, що у "... цьому контексті дослідження історії розвитку університетів України становить значний науковий, пізнавальний та практичний інтерес, оскільки дає можливість з'ясувати роль і місце університетів у культурному, політичному та економічному житті суспільства" [7, с.7]. Розвиток вищої, зокрема університетської освіти, спрямований на набуття такого рівня якості, що відповідає потребам суспільства, особистості студента та його майбутнього роботодавця, а також сприяє інтеграції у світовий освітній простір. Проте, як показує досвід, навчання студентів у вищому навчальному закладі, характеризується рядом суттєвих недоліків, пов'язаних з не досить повною відповідністю здобутих знань, умінь і навиків специфіці майбутньої професійної діяльності і вимогам до особистості сучасного фахівця. Дещо одноманітні форми, методи і прийоми викладання знижують зацікавленість студентів до пізнавальної діяльності студента і майбутньої професії. У зв'язку з цим процес навчання потребує вдосконалення шляхом його активізації, впровадження інновацій.

Отримані молоддю теоретичні знання застосовуються у певних ситуаціях, а не в повсякденній практичній діяльності при вирішенні важливих завдань. Звідси походить бачення, що засвоєння великої кількості теоретичного матеріалу без зв'язку з практикою не має сенсу. Усвідомлення цього факту студентами знижує їх мотивацію й інтерес до навчання. Якщо студент погано уявляє собі, для чого він вивчає величезний обсяг не пов'язаного з практичними завданнями теоретичного матеріалу, то це суттєво не змінює його прагнення бути якісно підготовленим до професійної діяльності. Потреба, пов'язана з підготовкою висококваліфікованих кадрів, здатних якісно забезпечувати всі сфери життєдіяльності суспільства, в Україні є досить високою. Маючи великий досвід їх підготовки науково-педагогічні кадри з особливою зацікавленістю ставляться до досягнень фахівців різних країн світу у справі забезпечення кваліфікованими кадрами освітньої, наукової, культурної, виробничої, мистецької сфер. Вони відзначають, що найбільш впливовою ланкою у цьому процесі є освіта, яка "... здатна забезпечити міжнародну конкурентоспроможність шляхом об'єднання трьох складових спіралі розвитку – освіти, науки і інновацій" [5, с.8]. Зважаючи на те, що у більшості українських вищих навчальних закладів здійснюється підготовка та перепідготовка кадрів, "... складові "трикутника знань" - освіта, наука та інновації до цього часу розділені між собою" [5, с.8]. Найбільш придатними структурами до перетворень, у межах яких реалізуються освітні, наукові, інноваційні проекти, стали дослідницькі університети з достатньо продуманою фаховою підготовкою молоді.

Процес підготовки конкурентоспроможних на сучасному ринку праці фахівців супроводжується суттєвими змінами, освоєнні сучасного інформаційного і телекомунікаційного забезпечення, доланні перешкод у пізнанні зарубіжного досвіду через використання різних інформаційних ресурсів.

У цьому руслі неможливо залишити поза увагою важливі тенденції вищої освіти, серед яких виокремлюємо "вивчення національних стратегій розвитку, доповідей", "тенденції розвитку та перспективні напрями подальших досліджень [5, с.9]". Найбільшою мірою здійснити аналіз "... освітньої політики, світової, європейської та національних нормативно-правових баз документів; показників розвитку суспільства, наявних і доступних регіональних та національних статистичних даних з освіти для детального аналізу тощо" [6, с.63] здатні фахівці у своїх історико-педагогічних та порівняльно-педагогічних дослідженнях. Це потрібно для того, щоб розуміти сутність якісної підготовки фахівців, рівень досягнень у цій сфері в минулому і означити завдання на майбутнє. Актуальні проблеми практичної підготовки студентів вищих навчальних закладів для вирішення важливих завдань соціально-економічного розвитку, освіти й культури в Україні можливо подолати тільки за наявності висококваліфікованих науково-педагогічних працівників, спроможних забезпечувати ефективність навчальної, виховної, науково-дослідницької діяльності. Станом на сьогодні одним з основних завдань вищих навчальних закладів є "... не лише професійна підготовка бакалаврів, магістрів, аспірантів та докторантів, а й формування у них дослідницьких умінь" [5, с.9].

Сучасні вчені передбачають, що з метою активізації науково-дослідної роботи у ВНЗ необхідно передбачити в навчальних планах підготовки фахівців вивчення методології наукового дослідження, методики аналізу наукових джерел, технології написання наукових праць та планування наукового дослідження, узагальнення отриманих наукових результатів[9]. Важливою є також особистісна зацікавленість студента у вирішенні наукових проблем, виконанні спільних наукових досліджень з науково-педагогічними працівниками, збільшення частки студентської роботи у виконанні держбюджетних, госпдоговірних тем і міжнародних проектів, а також введення викладачам годин на керівництво науковими гуртками, проблемними групами, підготовку до олімпіад, конкурсів, публікацій з включенням зазначеного в індивідуальні плани та навчальне навантаження [9].

Важливою інноваційною складовою підготовки молоді є "дослідницькі парки як форми інтегрованого розвитку науки, освіти та бізнесу" [5, с.9]. Дослідницькі уміння студентів бажано формувати через узгодження вивчення ними програмного матеріалу з конкретних дисциплін зі знаннями методології, залучення їх до рефлексивної та комунікативної діяльності під час дослідницького пошуку.

При формуванні у студентів дослідницьких умінь важливо враховувати орієнтацію фахової підготовки на вироблення у них умінь застосування загальних і конкретно-наукових методів пізнання; спрямування дослідницького типу навчання на взаємозв'язок навчальної й наукової роботи студентів [4].

Для якісного формування дослідницьких умінь студентів необхідним є створення творчого пошуково-спрямованого освітнього середовища, використання інноваційного потенціалу навчально-методичного комплексу, оволодіння студентами дослідницькими вміннями в процесі оптимального поєднання традиційного та інноваційного навчання, підвищення рівня кваліфікації викладачів [8].

Ведення навчально-дослідницької діяльності можливе за орієнтації на принципи системного підходу, коли досліджуваний матеріал розглядається через виділення його як системи з внутрішньою структурою, рівнями, підрівнями, елементами та змістом, відповідними зв'язками тощо.

Навчально-дослідницька діяльність студентів потребує вирішення проблем, пов'язаних із матеріально-технічним забезпеченням вищого навчального закладу, можливістю використання сучасних інформаційних технологій та комп'ютерної техніки. Окремі вчені вважають що перспективними в цьому плані видаються навчальні програми, які забезпечують зворотній зв'язок. У результаті цього стає можливим коригування підготовки студентів на всіх етапах його перебування у вищому навчальному закладі [1].

Забезпечення науково-дослідницької та навчальної діяльності у ВНЗ супроводжується інноваціями, до яких можемо віднести новаторські способи та прийоми педагогічних дій, які ґрунтуються на моделюванні, організації нестандартних лекційно-практичних та семінарських занять; переформатуванні аудиторного, групового і додаткового навчання; розробці нової системи контролю оцінки знань; залучення комп'ютерних, мультимедійних технологій; навчально-методичної продукції нового покоління [2]. Цим мотивується актуальність реформування та пошуків нових шляхів поширення інтерактивного, електронного навчання з доступом до цифрових ресурсів.

Серед засобів навчання важливими є застосування електронного навчально-методичного комплексу, у результаті чого відбудеться реалізація інформаційної, структурно-систематизуючої, мотиваційно-стимулюючої, інтерактивної дидактичних функцій. У реформування вищої освіти, ведення у навчальних закладах науково-дослідницької та навчальної діяльності науково-педагогічними працівниками і студентами, досягнення вагомих результатів у сфері методів, прийомів, засобів та технологій важливе місце посідає досвід інших держав, який активно використовується у нашій країні. Основані на ньому нововведення слід проводити через моделювання результатів за допомогою Інтернету, нормативне врегулювання використання електронних навчально-методичних ресурсів, впровадження навчальних матеріалів відповідно до сучасних вимог тощо.

Для вищої освіти актуальним є виклик глобалізації, у тому числі й у вигляді нових ідей і технологій, які породжують необхідність правильного керування потоком запозичених інновацій.

Висновки. Враховуючи те, що вища освіта в Україні є основою інтелектуального, культурного, духовного, соціального та економічного розвитку суспільства, її потрібно здобувати у процесі послідовного, системного, цілеспрямованого засвоєння знань, забезпечення всебічного розвитку особистості студента. Вища освіта здавна розвивалася, реформувалася, сприймалася як невід'ємний структурний елемент державного устрою. Її значення для професійного становлення висококваліфікованих фахівців, перш за все, полягає у забезпеченні студентів значним обсягом теоретичних знань, які вивіряються шляхом їх застосування на практиці; освоєнні ними під час навчання підходів до реалізації у професійній діяльності засобів сучасного інформаційного і телекомунікаційного забезпечення; формуванні дослідницьких умінь; ознайомленні з освітньою політикою, нормативно-правовими базами документів, історією розвитку університетів України та світу тощо. На підвищення якості вищої освіти впливають новаторські способи та прийоми дій науково-педагогічних працівників, виконання студентами спільно з викладачами наукових досліджень, долання перешкод у пізнанні зарубіжного досвіду, набуття молоддю знань у відповідності до потреб суспільства, особистості студента та майбутнього роботодавця.

На сучасному етапі розвитку суспільства вища освіта змінюється відповідно до розроблених програм її

подальшого функціонування. Вона має бути виведена на рівень освіти розвинених країн світу шляхом реформування концептуальних, структурних та організаційних засад. Реформування вищої освіти в Україні "спрямоване на професійне становлення і особистісне зростання майбутнього висококваліфікованого фахівця, що є одним із непростиж завдань сучасного освітнього процесу, який має забезпечити багатосторонній розвиток тих молодих людей, які вчаться, розвиваючи та удосконалюючи не лише їх професійні якості, знання, уміння та навички, а й формуючи важливі суспільні риси" [3, с.38]. З огляду на це вона потребує подальшого удосконалення та адаптації до загальноєвропейських стандартів, що сприятиме професійному становленню майбутніх висококваліфікованих фахівців.

Список використаних джерел

1. Дудник І. Н., Косенкова Е. А. Повышение качества обучения студентов-медиков – важный аспект в подготовке квалифицированных специалистов для здравоохранения // Вторая научно-практическая конференция "АЛЪЯНС НАУК: ученый ученому" (3-7 октября 2005 г.). Электронный ресурс. Режим доступа: http://www.confcontact.com/Okt/31_Dudnik.php
2. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : монографія / П. Ю. Саух [та ін.] ; ред. П. Ю. Саух. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. – 443 с.
3. Марушкевич А. А. Підготовка фахівців конкурентоспроможного рівня у ВНЗ України / А. А. Марушкевич // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. – №2 (27). – 2015. – Том 2. – С.38-45.
4. Москалюк Н. В. Формування дослідницьких умінь майбутніх учителів природничого профілю в процесі вивчення біологічних дисциплін: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Москалюк Наталія Володимирівна. – Тернопіль, 2013 – 22 с. (7)
5. Організація навчально-виховного процесу в університетах дослідницького типу: Колективна монографія / За загальною редакцією Д.О. Мельничука. – Київ: Видавничий центр НУБіП України, 2012. – 612 с.
6. Терентьева Н. О. Міждисциплінарність як основа нового знанневого продукту в інформаційному суспільстві / Терентьева Н.О // Педагогіка і психологія: Вісник НАПН України. – № 1 (90). – 2016. – С.59-65.
7. Черевко О. Університет спрямований у майбутнє / О. Черевко // Вища школа. – №4. – 2016, – С.7-16.
8. Ямщикова А.Г. Формирование исследовательских умений студентов в процессе разработки и реализации учебно-методических комплексов / А.Г. Ямщикова // Человек и образование. – 2010. – №1. – С. 88-91 (24).
9. Ярошенко О. Г., Скиба Ю. А. Практичний стан студентської науково-дослідницької діяльності в університетах / О. Г. Ярошенко, Ю. А. Скиба // Педагогіка і психологія: Вісник НАПН України. – № 1 (90). – 2016. – С.32-40.

References

1. Dudnyk Y. N., Kosenkova E. A. Povyshenye kachestva obucheniya studentov-medykov – vazhnyy aspekt v podgotovke kvalifitsirovannykh spetsyalystov dlya zdoravookhraneniya // Vtoraya nauchno-praktycheskaya konferentsiya "ALYANS NAUK: uchenyy uchenomu" (3-7 oktyabrya 2005). Elektronnyy resurs. Rezhym dostupu:http://www.confcontact.com/Okt/31_Dudnik.php
2. Innovatsiyi u vyshchey osviti: problemy, dosvid, perspektivy : monohrafiya / P. YU. Saukh [ta in.] ; red. P. YU. Saukh. – Zhytomyr : Vyd-vo ZHDU im. I. Franka, 2011. – 443 s.
3. Marushkevych A.A. Pidhotovka fakhivtsiv konkurentospromozhnoho rivnya u VNZ Ukrainy / A.A.Marushkevych //Aktual'ni problemy sotsiologiyi, psykholohiyi, pedahohiky. – №2 (27). – 2015. – Tom 2. – S.38-45.
4. Moskaliuk N.V. Formuvannya doslidnyts'kykh umin maybutnikh uchyteliv pryrodnychoho profilyu v protsesi vyvchenniya biolohichnykh dysyplin: avtoref. dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.04 / Moskaliuk Nataliya Volodymyrivna. – Ternopi', 2013 – 22 s. (7)
5. Orhanizatsiya navchal'no-vykhovnoho protsesu v universytetakh doslidnyts'koho typu: Kolektyvna monohrafiya / Za zahalnoyu redaktsiyeyu D. O. Mel'nichuka. – Kyiv: Vydavnychy tseentr NUBIP Ukrainy, 2012. – 612 s.
6. Terent'yeva N. O. Mizhdystyplinarnist' yak osnova novoho znannyevoho produktu v informatsionomu suspil'stvi / Terentyeva N.O // Pedahohika i psykholohiya: Visnyk NAPN Ukrainy. – № 1 (90). – 2016. – S.59-65.
7. Cherevko O. Universytet spryamovany u maybutnye / O. Cherevko // Vyscha shkola. – №4. – 2016, – S.7-16.
8. Yamshchikova A. H. Formyrovanye yssledovatel'skykh umenyi studentov v protsesse razrabotky u realizatsiyi uchebno-metodycheskykh kompleksov / A.H. Yamshchikova // Chelovek u obrazovanii. – 2010. – №1. – S. 88-91 (24).
9. Yaroshenko O. H., Skyba YU. A. Praktychnyy stan student'skoyi naukovy-doslidnyts'koyi diyal'nosti v universytetakh / O. H. Yaroshenko, YU. A. Skyba // Pedahohika i psykholohiya: Visnyk NAPN Ukrainy. – № 1 (90). – 2016 – S.32-40.

A. Marushkevych, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv

THE MEANING OF THE QUALITY OF HIGHER EDUCATION FOR PROFESSIONAL BECOMING OF HIGHLY QUALIFIED SPECIALISTS

The article has revealed the importance of quality of higher education for professional becoming of highly qualified specialists, as there is tough competition in the labor market. It has been stressed that students want to obtain the necessary knowledge, acquire necessary information for the further functioning of scientific, educational, cultural, artistic and other spheres of Ukrainian society. The opportunities of higher education have been analyzed and current issues of improve its quality have been highlighted. Attention has been focused on the need to develop the students' research skills, developing effective connection between their educational and scientific work, to implement innovative methods of pedagogical actions, the use of electronic educational-methodical complexes, further learning of experiences of other countries in solving educational problems etc.

Keywords: higher education, professional becoming, highly qualified specialists.

А. Марушкевич, д-р пед. наук, проф.
Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Киев

ЗНАЧЕНИЕ КАЧЕСТВА ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ ДЛЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО СТАНОВЛЕНИЯ ВЫСОКОКВАЛИФИЦИРОВАННЫХ СПЕЦИАЛИСТОВ

В статье раскрывается значение качества высшего образования в профессиональном становлении высококвалифицированных кадров, которые в дальнейшем будут заниматься обеспечением функционирования научной, образовательной, культурной, производственной, сферы искусства и других сфер жизнедеятельности украинского общества. Анализируются возможности высшего образования и освещаются актуальные вопросы повышения его качества. Акцентируется внимание на необходимости формирования у студентов исследовательских умений, регулирования эффективной взаимосвязи между их учебной и научной работой, ведении новаторских способов педагогических действий, применении электронных учебно-методических комплексов, дальнейшем изучении опыта проблем образования и т.д.

Ключевые слова: высшее образование, профессиональное становление, высококвалифицированные кадры.

Відомості про автора

Марушкевич Алла Адамовна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Контактна інформація: (044) 521-35-13, pedagogika@ukr.net.

Марушкевич Алла Адамовна – доктор педагогических наук, профессор, заведующая кафедрой педагогики, факультета психологи, Киевского национального университета имени Тараса Шевченко.

Контактная информация: (044) 521-35-13, pedagogika@ukr.net

Marushkevych Alla – Ukraine, Kyiv; Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Chief of Pedagogy Department of Faculty of Psychology at Taras Shevchenko National University of Kyiv.

Contact information: (044) 521-35-13, pedagogika@ukr.net

УДК 378.4.014.25 (498:4)

I. Mariuts, PhD (Pedagogical Sciences), Lecturer
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv

THE PROSPECTS OF UNIVERSITY EDUCATION DEVELOPMENT IN UKRAINE USING ROMANIAN EXPERIENCE

The article presents a holistic analysis of the reforming of university education in Romania in the European integration process, socio-economic background of university education in Romania is defined and transparency of governance are allocated during the formation and transformation of higher education in general and the university in particular analyzes. The possibilities to use effective Romanian experience in reforming of Ukrainian university education were defined.

The purpose of the article is to highlight the main trends and features of Romanian university education development in accordance with European integration process (in 1999 Romania signed the Bologna declaration, its 6 years earlier than Ukraine do) until 2011 – a period of next wave of European integration reforms in Romanian Higher education (Law of Higher education were accepted). The main trend is defined by purposeful, systematic implementation of Bologna agreement objectives on the legislative, financial and managerial levels. Thus, the main trends in university education in Romania were defined and justified: modernizing of higher education legal framework in accordance with European Educational Area, the integration of higher education with science and business, industry, reforming of higher education according with the needs of labor market, university autonomy, multicultural policy of higher education, the development of human resources of higher education, providing structural changes in the financial and administrative policies.

The conditions that ensure the effective implementation of the Bologna process towards European integration were analyzed. These conditions include legislative and legal support in education, improving funding mechanisms (sources diversification) and reforms of strategic and institutional management of universities (decentralization of state power in education in way of creating advisory bodies). The ways of internationalizing of science are described. Basic structural features of administrative component of Romanian university education to ensure its efficiency are described.

The tools of struggle with the corruption of Romanian society are shown. Also described in detail the structure and functioning of the Romanian anti-corruption organization "Coalition for Clean Universities", whose experience may be useful for application in Ukraine. Have been found that reforming of university education in Romania has direction which supports the priorities of university education development, like: ensuring availability, improving quality of higher education, widening the participation of employers in educational process, public, business development of universities, provision of structural changes in the financial and management policies.

Keywords: university education, European integration, higher education reforming, university management, Coalition for Clean Universities university autonomy, financing, sources diversification, Romania.

Problem definition. The current condition of Ukrainian state development is characterized by intensive international processes in education and accelerating of higher education modernization process. Ukrainian university education is intended to evolve according to European Educational Area requirements because of

cultural convergence, maintaining its own identity, become the main trends of social development.

Reforming of Ukrainian system of higher education actualizes studying of the same processes in higher education in European countries. On our opinion Romanian experience is quite valuable in this area such as